

1 **LIETUVOS STUDENTŲ SĄJUNGOS AUKŠTOJO MOKSLO VIZIJOS GAIRĖS**
2 **STUDIJŲ KOKYBĖS SAMPRATA**

3
4 Lietuvos studentų sąjunga, priėmusi aukštojo mokslo vizijos gaires, tvirtina, kad
5 aukštojo mokslo paskirtis yra kurti darnią ir demokratišką, socialiai, kultūriškai
6 ir technologiškai pažangią visuomenę. Intelektinis potencialas ir kultūrinis
7 paveldas yra saugomas, įprasminamas ir vystomas aukštųjų mokyklų
8 bendruomenių, vykdant mokslinius tyrimus, kurie kuria galimybes naujų žinių
9 bei idėjų atsiradimui ir plečia akiratį, taip pat puikiai sąveikauja su naujausiomis
10 technologijomis ir turi aiškią sinergiją su studijų programų planais, kuriuose
11 įdiegtų elementų pagalba erudicija yra perduodama iš kartos į kartą.

12
13 Siekiant įgyvendinti studijų ir mokslo vienovės principą yra būtina aukštojo
14 mokslo paskirties, aukštosios mokyklos misijos ir jos įgyvendinimo mechanizmų,
15 studijų programos tikslo, studijų programos plano elementų, užsibrėžtų studijų
16 rezultatų ir studijų programos pavadinimo dermė bei vienas kito papildymas.
17 Studijų proceso sėkmė priklauso nuo aukštojo mokslo ir bendrojo ugdymo
18 sinergijos, tinkamo abituriento pasiruošimo studijoms ir aukštosios mokyklos, o
19 kartu ir valstybės investicijos į studentą ir jam sukurtos tobulėti skatinančios
20 mokymosi aplinkos.

21
22 Lietuvos studentų sąjunga supranta studijų kokybę kaip studijas, kurios tinkamai
23 įprasmina aukštojo mokslo misiją. Tinkamumas misijai, kaip kokybės samprata,
24 apibrėžia studijų programą vykdančios aukštosios mokyklos studijų kokybės
25 vizijos įgyvendinimą užtikrinančių mechanizmų santykį ir studijų programos
26 tikslo vienovės su studijų programą sudarančiais elementais principo dermė.
27 Aukštosios mokyklos misija ir studijų kokybės vizija bei su ja glaudžiai susiję
28 studijų programų tikslai turi įgyvendinti ir papildyti bendrąją aukštojo mokslo
29 paskirties sampratą, kurios siekis yra intelekto pagalba daryti įtaką visuomenės
30 raidai.

31 NACIONALINĖ STUDIJŲ KOKYBĖS SAMPRATOS PROBLEMATIKA IR POLITIKOS 32 FORMAVIMAS

33 Lietuvoje stokojama bendrosios kokybės užtikrinimo politikos, plataus ir teisingo
34 kokybės supratimo, kertinių apsisprendimų, ką mes visi vertiname kaip studijų
35 kokybę. Studijų kokybės klasifikatoriai Lietuvos aukštajame moksle suprantami
36 skirtingai, nėra vieningo politinio sutarimo (sprendimo), todėl studijų kokybę
37 lemiantys faktoriai ir jų užtikrinimo bei tobulinimo procesai kiekvienos interesų
38 grupės traktuojami skirtingai. Trūksta kertinių apsisprendimų, kokia ta studijų
39 kokybė Lietuvoje turi būti.

40
41 Lietuvos studentų sąjunga privalo dalyvauti nacionalinėje politikoje,
42 formuojančioje studijų kokybę, ir įsitraukti į aukštojo mokslo plotmėje vykstančių
43 procesų eigą. Svarbu aktyviai ir visada efektyviai naudoti turimus išteklius
44 nacionalinei studijų kokybės politikai formuoti. Švietimo bendruomenė, kartu su
45 plačiąja visuomene, turėtų siekti panaikinti visus socialinius, fizinius ir kitokius
46 barjerus, trukdančius pasiekti reikiamą studijų kokybės lygį aukštajame moksle.

47 STUDIJŲ KOKYBĖS ELEMENTAI

48 Lietuvos studentų sąjungos teigimu, sėkmingo studijų proceso esmė ir pagrindiniai
49 kokybės elementai yra studentas, dėstytojas ir deramas jų tarpusavio santykis.
50 Tinkamas studento ir dėstytojo tarpusavio ryšys atskleidžia aukštojo mokslo paskirtį –
51 naujausių žinių perdavimą iš kartos į kartą bei jų sklaidą visuomenėje. Tik tuo atveju,
52 jei studijų proceso centre esantys kompetencijų siekiantis studentas bei savo srities
53 specialistas – dėstytojas, besirūpinantis studento mokymosi pažanga, veikia tinkamai,
54 yra įprasminama kitų kokybės elementų darna.

55
56 Kokybės elementus taip pat sudaro abituriento pasiruošimas studijoms, studijų
57 procesas, mokymosi aplinka bei tarptautiškumas.

58
59 Studijų procesą sudaro studijų programos samprata, jos sudedamosios dalys bei bendra
60 studijų vienovė su mokslu: studijų programos tikslas, numatomi studijų rezultatai,
61 studijų programos tinklėlis, studijų programos vadyba, studijų modelis, vidinė bei
62 išorinė kokybės užtikrinimo sistemos, materialiniai ištekliai, socialinė ir akademinė
63 parama, nuolatinis studijų turinio atnaujinimas, remiantis naujausiais mokslo
64 pasiekimais bei studijų proceso tarptautiškumas. Mokymosi aplinką sudaro aukštosios
65 mokyklos kultūra ir ją puoselėjanti bendruomenė (akademinio sąžiningumo idėjos
66 ugdymas), ergonomiška studijų infrastruktūra su studijų rezultatams pasiekti

67 tinkamiausia mokomąja įranga ir palanki emocinė aplinka, kurioje suteikiamos
68 papildomos galimybės lavinti save.

69

70 Aukštosios mokyklos veikloje tarptautiškumas turėtų būti vienas iš svarbiausių
71 strateginių tikslų, o kartu, ir dar vienas iš studijų kokybės aspektų. Bendradarbiaujant
72 su užsienio partnerių institucijomis kuriamos jungtinės studijų programos, o
73 studentams, mokslininkams ir akademiniam personalui sudarytos galimybės dalyvauti
74 mainų programose, tarptautinėse konferencijose, projektuose ir kituose renginiuose,
75 kuriančiuose pridėtinę vertę aukštajai mokyklai ir puoselėjančiuose intelektualinį
76 potencialą. Aukštosios mokyklos privalo prisidėti ne tik finansiškai, skatinant studentų
77 bei dėstytojų mobilumą ir užsienio stažuotes, bet ir plačiau dalintis sėkmės istorijomis
78 ir išvykimo galimybėmis, nes iš kiekvienos išvykos gauta patirtis galėtų būti
79 pritaikoma plečiant ne tik asmeninį akiratį, bet ir diegiant atnaujintą mokymosi
80 medžiagą, metodus bei principus. Reikėtų siekti, jog būtų gerinamos užsienio kalbos
81 žinios ne tik tarp studentų, bet ir tarp akademinio bei neakademinio personalo – tai dar
82 labiau paskatintų į Lietuvą pritraukti tarptautinius studentus, kurie su savimi atsivežtų
83 turimas žinias. Taip pat nereikėtų pamiršti ir kviestinių lektorių pritraukimo į Lietuvą,
84 kurti partnerystes su kitomis aukštosiomis mokyklomis visame pasaulyje ir inicijuoti,
85 jog jie dar ne kartą sugrįžtų ir pasidalintų savo sukauptą patirtimi.

86

87 Svarbu ne tik vidurinėje mokykloje įgytos žinios, bet ir išankstinis studento
88 pasiruošimas studijuoti aukštojoje mokykloje: asmeninis pasiruošimas bei
89 nusiteikimas. Skirtingas studentų pasiruošimo lygmuo stabdo studijų proceso eigą,
90 kuomet siekiama suvienodinti turimas žinias, kad aukštojoje mokykloje dėstoma
91 medžiaga būtų suvokiama vienodai ir tikslingai. Iniciatyvos studentų pasiruošimui
92 studijuoti gali imtis ir aukštosios mokyklos, sukurdamos specialius papildomus
93 išlyginamuosius modulius, kursus, pateikiant studentui papildomą asmeninio
94 pasiruošimo medžiagą. Tokiu būdu studentas galėtų skirti savarankiško mokymosi
95 laiką, o pagrindinių studijų modulių metu nereikėtų skirti laiko bazinės informacijos
96 pateikimui.

97

98 **STUDIJŲ TURINYS**

99 Tarp aukštosios mokyklos misijos, studijų programos pavadinimo, tikslo,
100 numatomų studijų rezultatų ir į studijų programos tinklę įtrauktų studijų dalykų
101 ar modulių, turi būti įgyvendintas vienovės principas, glaudžiai sąveikaujantis su
102 moksline veikla, inovacijomis bei naujausiomis technologijomis.

103

104 Studijų programos pagrindas, atliekantis ilgalaikio plano funkciją, yra studijų
105 programos tikslas ir numatomi studijų programoje esančių dalykų (modulių)
106 rezultatai. Svarbu užtikrinti, kad jie būtų aiškiai apibrėžti, suprantami, derėtų
107 tarpusavyje, būtų suderinti su mokymo bei vertinimo veiklomis ir taikomi visiems
108 dalyvaujantiems studijų procese. Taip pat, vieši ir prieinami plačiajai visuomenei.
109

110 Būtina instituciniame lygmenyje apibrėžti vieningą ECTS sampratą, grindžiamą
111 studijų rezultatu, mokymo(si) ir vertinimo metodų derme bei studijavimo laiku,
112 reikalingu pasiekti numatytus studijų rezultatus. Vieniinga samprata ir bendro
113 principo taikymas skaičiuojant modulio apimtį ECTS kreditais, tiksliai pasveriant
114 studento skiriamą laiką užduočių atlikimui ir medžiagos įsisavinimui, atlieps
115 numatytus studijų programos rezultatus.

116

117 Lietuvos studentų sąjunga tiki, kad studijų programų tikslai bei numatomi
118 rezultatai turi savyje talpinti plačią aukštojo mokslo paskirtį ir padėti pagrindus
119 studijų programoms, kurios ne tik suteiks studentams specialybę ir kvalifikaciją,
120 bet taip pat parengs juos pilnavertiškam įsitraukimui į demokratinę visuomenę.

121 STUDIJŲ MODELIS

122 Aukštosios mokyklos studentams turi suteikti galimybę formuoti savo studijų
123 modelį, siekiant įgyvendinti į studentą orientuotą studijų idėją. Turi būti
124 suformuota aiškiai ir suprantamai veikianti neformaliųjų kompetencijų
125 pripažinimo sistema ir ją palaikančios procedūros, kurios dar labiau padidintų
126 studijų lankstumą. Studentai turi būti suteikta galimybė pasirinkti jų mokymosi
127 stilių atitinkantį kontaktinių ir nekontaktinių valandų santykį, todėl Lietuvos
128 studentų sąjunga mano, kad privalomos paskaitos ir kitokios griežtos nuostatos,
129 susijusios su mokymosi modelio įgyvendinimu, nėra pažangioms institucijoms
130 būdingi bruožai.

131

132 Studijų krūvis semestro laikotarpiu turėtų būti skirstomas kuo tolygiau, siekiant
133 įgyvendinti nuolatinio ir dėsningo mokymosi principą. Remiantis šiuo principu,
134 studentams turėtų būti sudaroma galimybė valdyti savo bendrą studijų krūvį ir
135 pasirinktinai suintensyvinti ar palengvinti tam tikrus mokymosi laikotarpius.
136 Taip pat aukštosios mokyklos turėtų padidinti tarpinių atsiskaitymų vertę
137 galutiniam įvertinimui, nes jų visuma parodo pasiektus studijų dalyko tikslus.
138 Studijų dalyko tikslai ir rezultatai turėtų būti orientuoti į dalyko išmanymą ir
139 gebėjimą taikyti praktikoje, o studijų įvertinimas turi būti kaupiamas nuosekliai
140 viso semestro metu numatytais atsiskaitymais, nepriklausomai nuo studento

141 lankomumo, kuris neturėtų daryti įtakos studento galutiniam įvertinimui.
142 Aukštosiose mokyklose turi egzistuoti galimybės studentui pakeisti savo studijų
143 formą ar pačią studijų programą. Studento pasirinkimas neturi daryti įtakos jo
144 finansinei ar teisinei padėčiai.

145

146 Lietuvos studentų sąjunga palaiko aukštųjų mokyklų siekį suteikti studentams
147 galimybę mokytis nuotoliniu būdu, sesijomis, savaitgaliais ar vakaro metu.
148 Siekiant modernizuoti studijų proceso įgyvendinimą ir padaryti jį dar
149 patrauklesniu, būtina sukurti priemones, skatinančias savarankišką mokymąsi ir
150 tobulėjimą, įgyvendinant nuotolinių studijų principą (MOOC's – angl. massive
151 open online course).

152 NUOTOLINĖS STUDIJOS

153 Lietuvos studentų sąjunga palaiko aukštųjų mokyklų siekį vykdyti studijų
154 skaitmenizavimą, siekiant pagerinti studijų prieinamumą, lankstumą įvairių
155 asmenų grupėms (dirbantiems, auginantiems mažamečius vaikus, turintiems
156 specialiųjų poreikių ir pan.). Tinkamai įvykdytas studijų skaitmenizavimas turi
157 potencialo pagerinti bendrą studijų kokybę, padaryti studijas tarptautiškesnes
158 bei atverti naujas galimybes studentams ir dėstytojams. Lietuvos studentų
159 sąjunga pabrėžia, kad netinkamas studijų skaitmenizavimo vykdymas gali
160 pakenkti studijų kokybei ir sumenkinti aukštojo mokslo prestižą.

161 Skaitmenizavimas leidžia gerinti studijų proceso prieinamumą ir mokymosi
162 turinio pasiekiamumą platesniam studentų ratui. Todėl nuotolinės studijos gali
163 būti sėkmingai vykdomos kartu su nuolatinėmis studijomis, pritraukiant
164 studijuoti asmenis, kurie dėl tam tikrų aplinkybių negali studijuoti nuolatinio
165 būdu. Kita vertus, studijų skaitmenizavimas negali daryti neigiamos įtakos studijų
166 kokybei. Studentams, studijuojantiems nuotoliniu būdu, studijų proceso kokybė
167 turi atitikti esamus studijų standartus. Suteikiant papildomas galimybes
168 studijuoti asmenims, kurie dėl geografinių aplinkybių ar kitų priežasčių negali
169 studijuoti, užtikrinamas ir mokymosi visą gyvenimą principas. Tačiau sėkmingas
170 šių studijų pritaikymas gali būti įvykdomas tik įtraukus kvalifikuotus darbuotojus
171 ir studentus į jų sukūrimą. Lietuvos studentų sąjungos nuomone, nuotolinių
172 studijų metu, kaip ir kontaktinių studijų metu, vienas iš pagrindinių studijų
173 kokybės elementų yra tinkamas ryšys tarp studento ir dėstytojo. Todėl būtina
174 užtikrinti grįžtamąjį ryšį tarp studento, dėstytojo ir administracijos.

175 Studijų skaitmenizavimo procesas nėra priežastis mažinti aukštojo mokslo
176 finansavimą. Skaitmenizuojant studijų procesą, turi būti užtikrinamas studijoms
177 reikalingas turinys, įranga bei infrastruktūros pritaikymas dalinai ar pilnai
178 nuotolinėms studijoms. Lietuvos studentų sąjungos įsitikinimu, studijų
179 skaitmenizavimas negali būti atliekamas tik dėl esamų tendencijų. Jis yra
180 įgyvendinamas prisitaikant prie kintančios aukštojo mokslo situacijos: siekiant
181 padaryti studijas lankstesnes, prieinamesnes, labiau orientuotas į studentą,
182 įtraukiančias daugiau asmenų. Dėl šios priežasties, numatant studijų
183 skaitmenizavimo strategiją, kiekviename žingsnyje turi būti įtraukiami studentai.
184 Taip pat reikia numatyti kriterijus, kurias būtų galima įvertinti teigiamas ir
185 neigiamas studijų skaitmenizavimo pasekmes bei tobulintinas sritis.

186 Nuotolinių studijų metu studentams, pateikiantiems asmeninę informaciją, turi
187 būti užtikrintas konfidencialumas. Privati asmens informacija negali būti
188 viešinama ar kitaip naudojama be jo sutikimo.

189 STUDENTAS, DĖSTYTOJAS IR JŲ TARPUSAVIO RYŠYS / SAŲEIKA

190 Studijų proceso epicentre esantis tarpusavio ryšys tarp dėstytojo ir studento yra
191 pagrindinis elementas, kuriantis studijų kokybę. Dėstytojui ir studentui tinkamai
192 įvykdžius savo pareigas, jų tarpusavio dermė kuria sąlygas aukštojo mokslo
193 paskirties įgyvendinimui. Šioms dviem figūroms tinkamai neveikiant yra
194 neišpildomi kiti studijų kokybės elementai.

195
196 Lietuvos studentų sąjunga mano, kad norint išpildyti studijų kokybės sampratą,
197 dėstytojas turi būti tiek puikus savo dėstomos srities specialistas, tiek puikius
198 didaktinius gebėjimus turintis asmuo. Konkrečios srities specialistas privalo
199 išmanyti savo srities teorijos ir praktikos subtilybes bei – pabrėžtinai svarbu –
200 nuolat vykdyti naujos informacijos ir metodinių žinių stebėseną, nagrinėjimą ir
201 savo, kaip specialisto, kompetencijų kėlimą ir praktinės patirties kaupimą –
202 mokslinės veiklos vykdymą. Kaip pagrindinį puikaus dėstytojo bruožą Lietuvos
203 studentų sąjunga išskiria kryptingą informacijos perdavimą studentui pagal
204 studijų programos tikslą bei numatomus studijų rezultatus, siekiant, kad
205 studentas informaciją suvoktų, ją įsisavintų ir gebėtų praktiškai taikyti. Nuolat
206 atsinaujinančios informacijos aplinkoje puikus dėstytojas turi naudoti inovatyvią
207 metodiką, dėstyti atnaujintą ir aktualią informaciją ir gebėti motyvuoti studentą
208 būti žingeidžiu. Efektyvią dėstymo metodiką užtikrina dėstytojo kompetencijų
209 kėlimas, jo kuriama palaikanti ir akademinės informacijos imlumą skatinanti

210 aplinka. Šis puikaus dėstytojo apibūdinimas yra kertinė į studentą orientuoto
211 studijų proceso dalis, su kuria studento kelias individualaus išsilavinimo, o
212 svarbiausia, aukštojo mokslo paskirties įgyvendinimo link tampa lengvesnis ir
213 greitesnis.

214

215 Lietuvos studentų sąjunga pabrėžia būtinybę kelti dėstytojų tinkamo vertinimo
216 svarbos bei metodikos išmanymą ir ypač didaktinius įgūdžius. Turi būti pradėtos
217 įgyvendinti kvalifikacijos tobulinimo programos, kurios būtų orientuotos ne tik į
218 studijų programų turinio kaitą, tačiau ir į kompetencijų plėtotės klausimus.
219 Kvalifikacijos kėlimo ir tobulinimo sėkmei didelę įtaką turi atskirų aukštųjų
220 mokyklų strateginės nuostatos ir didaktinių kompetencijų reikšmės supratimas.
221 Dėl šios priežasties, svarbu, kad kiekviena aukštoji mokykla būtų įveiklinusi
222 Aukštųjų mokyklų pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo gaires¹,
223 kurios yra svarbios profesinio tobulėjimo kėlimui bei dėstytojų motyvacijos
224 didinimui.

225

226 Lietuvos studentų sąjunga teigia, kad studentas, būdamas aukštosios mokyklos
227 teikiamos naudos gavėju, taip pat privalo atlikti savo vaidmenį kuriant kokybišką
228 studijų procesą. Tam, kad tai būtų įmanoma, labai svarbus yra išskirtinai geras
229 studento išankstinis pasiruošimas, jo motyvacija studijų laikotarpiu bei socialinių
230 veiksnių įtakos galimybei įgyti išsilavinimą mažinimas. Studijų procese studentas
231 privalo imliai siekti numatytų studijų rezultatų, taip pat būti aktyvus studijų
232 proceso dalyvis – jis turi išmokti, suvokti, apdoroti ir vertinti gaunamą
233 informaciją. Siekiant suvokti didįjį mokslo poveiklį, studentas turi įsisavinti ne
234 tik informaciją, gaunamą iš dėstytojo, tačiau ir pats savarankiškai jos ieškoti,
235 gilintis į nūdienos procesus, taip siekdamas visapusiško savo srities išmanymo,
236 suvokimo ir gebėjimo žinias taikyti realiose situacijose. Tuo pačiu aukštoji
237 mokykla turi rūpintis studento mokymosi pažanga, sudaryti galimybę įgyti ne tik
238 specialybines žinias ir gebėjimus, bet ir bendražmogiškas savybes, taip ugdant
239 visapusišką eruditą ir išpildant aukštojo mokslo paskirtį.

240

241 Visoms kitoms studijų proceso dalims esant optimaliausiame taške, puikaus
242 dėstytojo ir puikaus studento sukurtas tarpusavio ryšys užtikrina siektiną ir
243 reikiamą studijų kokybę. Studento ir dėstytojo tarpusavio santykis yra esminis ir
244 nepakeičiamas studijų proceso epicentras. Nors Lietuvos studentų sąjunga
245 įvairias inovacijas, kurios yra pradedamos taikyti studijų procese (pvz. MOOC's),

1

https://www.etar.lt/portal/lt/legalAct/9b11a070b22111eab9d9cd0c85e0b745?fbclid=IwAR1LDiNwMPo7Dr10KbFfrzcqZFA2cwn7CHuMMnWmfTkk5Tp_S5dJ4AKkb2E

246 vertina teigiamai, tačiau novatoriškos technologijos negali ir neturi pakeisti šių
247 esminių studijų kokybės elementų bei jų tarpusavio sąveikos.

248 MOKYMOSI IŠTEKLIAI

249 Lietuvos studentų sąjunga tiki, kad aukštoji mokykla privalo studijų proceso
250 dalyviams suteikti visus studijų proceso įgyvendinimui reikalingus mokymo(si)
251 išteklius, kuriuos pagal jų paskirtį galima skirstyti į tiesioginius ir netiesioginius.

252

253 Tiesioginiai ištekliai yra mokymo(si) priemonės, sukurtos remiantis mokslu,
254 reikalingos tam tikroje srityje įgyti pagrindus ir gilinti žinias. Jų paskirtis yra
255 užtikrinti studijų proceso vykdymo sklandumą, efektyvumą bei kokybę, neleisti
256 mokslui regresuoti. Studijų kokybė yra tiesiogiai priklausoma nuo mokslo
257 progreso, tad tiesioginiai ištekliai yra pagrindinis įrankis, leidžiantis to siekti.
258 Netiesioginiai ištekliai apima mokymosi aplinkos infrastruktūros elementus.
259 Tokie ištekliai pašalina kliūtis, galinčias trukdyti visapusiškai dalyvauti studijų
260 procese. Jų paskirtis yra suteikti galimybę mokytis bei kurti ar palengvinti visą
261 studijų procesą.

262 STUDIJŲ KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS

263 Lietuvos studentų sąjunga teigia, kad studijų kokybės užtikrinimo tikslas yra
264 garantuoti, jog studentams būtų sudarytos tinkamos sąlygos numatytiems studijų
265 rezultatams pasiekti. Studentai turi būti įtraukti į visus vidinės ir išorinės studijų
266 kokybės užtikrinimo organus bei pačios studijų kokybės užtikrinimo sistemos kūrimą.
267 Visuose studijų kokybės užtikrinimo etapuose į studentus turi būti žvelgiama kaip į
268 lygiaverčius partnerius.

269

270 Lietuvos studentų sąjunga teigia, jog vidinė studijų kokybės užtikrinimo sistema turi
271 veikti nuolat, o jos vertinimas turi būti cikliškas. Vidaus kokybės užtikrinimas turi būti
272 skirtas ugdyti kokybės kultūrą aukštosiose mokyklose ir nuolat tobulinti mokymąsi bei
273 mokymą institucijoje. Pagrindinės vidinės studijų kokybės užtikrinimo sistemos veikla
274 turi apimti visų studijų kokybei įtakos turinčių veiklų stebėseną ir vertinimą, pagal
275 kurių rezultatus būtų parengtas bei nuolat atnaujinamas detalus ir holistinis studijų
276 kokybės gerinimo planas, turintis aiškius ir pamatuojamus tikslus, pagal kuriuos būtų
277 galima stebėti plano įgyvendinimą. Vertinant studijų kokybę, ypatingai svarbu
278 atsižvelgti į studento poreikius, dėstomo dalyko turinį, dėstytojų bei studento
279 tarpusavio santykį, o į kokybės vertinimą visi socialiniai dalininkai turi būti įtraukti

280 kaip lygiaverčiai partneriai. Visi studijų kokybės užtikrinime vykstantys procesai bei
281 šių procesų rezultatai privalo būti viešai prieinami ne tik akademinėi, bet ir plačiajai
282 visuomenei.

283

284 Lietuvos studentų sąjunga tiki, kad kertinis vidinės studijų kokybės užtikrinimo
285 elementas – įgalinta ir efektyvi grįžtamojo ryšio sistema. Ji turi apimti ne tik grįžtamąjį
286 ryšį iš studento dėstytojui ar aukštajai mokyklai, bet ir priešingai. Svarbu užtikrinti,
287 kad grįžtamasis ryšys nebūtų tik deklaratyvus procesas. Realus sistemos veikimas
288 reiškia dėmesį situacijai ir informacijai, kurią norima surinkti bei praktinį jos
289 panaudojimą kokybei gerinti. Būtina naudoti įvairius grįžtamojo ryšio teikimo įrankius
290 – klausimynus, *fokus* grupes, pasiūlymų dėžutes ir pan. Tik tinkamai veikianti
291 grįžtamojo ryšio sistema suteikia realią galimybę kiekvienam studentui įvertinti savo
292 studijų procesą bei daryti įtaką būsimų studentų išsilavinimui, o aukštajai mokyklai
293 tobulinti savo procesus bei suteikti grįžtamąjį ryšį studentams apie jų pažangą.
294 Aukštosios mokyklos turi kurti grįžtamojo ryšio kultūrą, kuri skatintų visą akademinę
295 bendruomenę atvirai kalbėti apie esamas problemas, nebijoti kritikos bei kartu ieškoti
296 galimų sprendimo būdų. Siekiant tobulinti studijų kokybės užtikrinimo sistemas
297 aukštojoje mokykloje, Lietuvos studentų sąjunga mato poreikį daugiau dėmesio skirti
298 absolventų pasitenkinimo studijomis tyrimui po jų baigimo. Būtina, kad tokia apklausa
299 būtų nacionalinė ir nepriklausoma, o surinkta informacija viešai prieinama ne tik
300 aukštųjų mokyklų viduje, tačiau lengvai randama ir viešojoje erdvėje.

301

302 Lietuvos studentų sąjunga teigia, jog išorinio studijų kokybės vertinimo sistema turi
303 tinkamai įvertinti programą jos tikslo, numatomų studijų rezultatų, programos
304 tinklėlio, akademinio personalo, materialiujų ir mokymo(si) išteklių, studijų proceso
305 eigos, programos vadybos atžvilgiu ir išanalizuoti, kaip visi šie komponentai papildo
306 vienas kitą ir atitinka kokybiškų studijų sampratą tarptautiniu lygmeniu. Studijų
307 kokybės vertinimo centras turi ne tik organizuoti studijų kokybės vertinimą bet ir
308 nustatyti sisteminės studijų vykdymo bei kokybės užtikrinimo problemas, siūlyti jų
309 sprendimo būdus.

310 AKADEMINIS SAŽININGUMAS

311

312 Lietuvos studentų sąjunga mano, jog akademinis sąžiningumas, akademinė laisvė yra
313 esminė studijų kokybės sudedamoji dalis. Šių normų laikymasis užtikrina kokybišką
314 bei pilnavertį studijuojamo turinio įsisavinimą, kuris yra būtinas norint pasiekti studijų
315 programoje numatytus rezultatus.

316 Akademinis sąžiningumas Lietuvos aukštosiose mokyklose turi turėti aiškų vertybinį
317 pamatą, siekiant kovoti ne tik su pasekmėmis, bet ir priežastimis. Tarptautinis
318 akademinio sąžiningumo centras (ICAI) teigia, jog norint stabdyti su akademinio
319 nesąžiningumo apraiškas, reikia turėti vertybinį pamatą². ICAI išskyrė vertybes, tokias
320 kaip sąžiningumas, pasitikėjimas, teisingumas, pagarba bei atsakomybė, kuriomis
321 remiantis akademinė bendruomenė aukštojoje mokykloje turėtų būti edukuojama nuo
322 pirmųjų dienų, ugdant nurodytas vertybes, siekiant atviros, akademiškai laisvos
323 aplinkos, kurioje nebūtų vietos nesąžiningumo apraiškoms.

324 Lietuvos studentų sąjunga pabrėžia būtinybę šviesti aukštųjų mokyklų bendruomenės
325 akademinės etikos klausimais, kurti tvarias ir efektyvias sistemas, skirtas kovoti su
326 akademinio nesąžiningumu. Kuriant prevencines priemones, būtina vadovautis
327 akademinės laisvės, sąžiningumo principais. Tik sistemiškas požiūris į akademinę etiką
328 gali padėti sumažinti jos apraiškas – į sprendimų formavimą turi būti įtraukti visi
329 socialiniai dalininkai – aukštosios mokyklos, studentų savivaldos, Akademinės etikos
330 ir procedūrų kontrolieriaus tarnyba bei Lietuvos studentų sąjunga.

331 Akademinė etika turi būti užtikrinama ir studentų mokslinių darbų rengimo metu.
332 Kiekvienas studentas turi turėti galimybę pilnai išnaudoti savo intelektinį potencialą,
333 gauti tokias pačias intelektines bei publikavimo teises kaip ir kiti akademinės
334 bendruomenės nariai nacionaliniu bei tarptautiniu mastu. Jie negali būti verčiami
335 atiduoti savo intelektinės nuosavybės (patentų, baigiamųjų ar kitų rašto darbų) kitai
336 šaliai, nepaisant šalies kilmės. Aukštojo mokslo institucijos turi turėti mechanizmus,
337 kurie galėtų užkirsti kelią tokioms apraiškoms.

² https://academicintegrity.org/images/pdfs/20019_ICAI-Fundamental-Values_R12.pdf

338

REITINGAI

339 Šiai dienai tiek nacionaliniai, tiek tarptautiniai aukštųjų mokyklų reitingai tapo
340 vienu iš kokybės įvertinimo mechanizmo dalių, įgalinančių institucijas
341 tarpusavyje palyginti jų studijų ir mokslo efektyvumą. Vis dėlto, Lietuvos
342 studentų sąjunga išvelgia tendenciją, jog aukštosios mokyklos, kai kuriais atvejais,
343 pradeda labiau orientuotis į reitingavimo kriterijų tenkinimą, nei pačią institucijų
344 darbo kokybę. Lietuvos studentų sąjunga mano, jog reitingai suteikia aukštosioms
345 mokykloms platformą įsivertinti, o aukštos pozicijos jose rodo bendrą institucijos
346 kokybę, tačiau yra tikima, jog pozicijos reitinguose turėtų būti šalutinis, natūraliai
347 atsirandantis reiškinytis, gerinant studijų ir mokslo kokybę, o ne aukštojo mokslo
348 institucijų siekiamybė, tobulinant vykdomus procesus.

349

350 Svarbu įvertinti, jog dauguma reitingų dažnai labiau orientuojasi į vykdomo
351 mokslo kiekį ir kokybę, todėl reitingai ne visais atvejais tinkamai įvertina ir
352 parodo institucijų studijų kokybę. Tuo pačiu reitingai negali ir nevertina atskiro
353 studento pasiektų studijų rezultatų. Dėl šių priežasčių, Lietuvos studentų sąjunga
354 nepritaria reitingų, kaip absoliutaus kokybės mato, naudojimui.

355

ABSOLVENTAS

356 Lietuvos studentų sąjunga mano, kad aukštoji mokykla privalo paruošti visapusišką
357 pasaulio pilietį, kuris gebėtų panaudoti (pritaikyti) įgytas žinias ir toliau savarankiškai
358 mokytis bei tobulėti, pasižymėtų kritiniu mąstymu, būtų visapusiškai išsilavinęs bei
359 darytų teigiamą įtaką ekonominiam augimui ir darniai valstybės plėtrai. Absolventui
360 studijos turi suteikti tarpdisciplinines žinias bei gebėjimus, kurie būtų orientuoti į
361 visuomenės / mokslo / verslo poreikius ir jų patenkinimą bei įgalinti studentą juos
362 pritaikyti. Aukštąjį išsilavinimą įgijęs asmuo privalo būti pasiruošęs konkurencijai,
363 gebėti vertinti savo įgytų, turimų bei reikalingų kompetencijų lygį. Aukštasis
364 išsilavinimas turi turėti prasmę asmens gyvenime ir kokybiškai jį paruošti pritaikyti
365 įgytas žinias visuomenėje.

366

367 Mokymosi visą gyvenimą sistemos įgyvendinimas yra vienas iš kertinių aspektų, norint
368 sukurti galimybę asmeniui ugdytis ir diversifikuoti savo kompetencijas.
369 Mikrokredencialai yra vienas iš įrankių, kuris galėtų užtikrinti prieinamą bei aktualų
370 perkvalifikavimą, papildomų kompetencijų įgijimą, taip pat tai galėtų būti taikoma kaip
371 alternatyvus stojimas į aukštąją mokyklą. Šis įrankis gali būti kaip papildomas
372 instrumentas aukštosioms mokykloms siekiant sukurti lankstesnes sąlygas studijų
373 laikotarpiu užtikrinti tarpdiscipliniškumą. Jos nesudarytų papildomos apkrovos

374 studentams, o kaip tik jas papildytų, kaip plataus spektro pasirenkami dalykai. Lietuvos
375 studentų sąjunga mano, jog šio įrankio atsiradimas bei įgalinimas aukštojo mokslo
376 sistemoje yra būtina sąlyga, norint atliepti pastoviai besikeičiančius darbo rinkos
377 poreikius bei sudaryti prieinamą galimybę visiems norintiems tobulėti ir įgyti
378 papildomų žinių.